

Hlas ze srdce Evropy - výzva k společné odpovědnosti

Praha, 19. června 2016

Píšu tento otevřený dopis jako jeden z mnoha Evropanů, kterým hluboce leží na srdci osud Británie a celé Evropy, naší společné vlasti.

Narodil jsem se v Československu, učím na Karlově univerzitě v Praze a jsem od svého mládí admiror and lover of the British culture. Británii jsem poprvé poznal jako student v roce 1968, po pádu komunismu přednášel v Oxfordu i Cambridge, v roce 2014 jsem v Londýně převzal prestižní Templetonovu cenu a 22. června mi bude udělena hodnost čestného doktora teologie Oxfordské university.

Bude to v předvečer dne důležitého rozhodnutí, které může na staletí výrazně ovlivnit budoucnost Británie i zbytku Evropy. Generace mých rodičů si pamatuje rozhodnutí britské vlády na Mnichovské konferenci v roce 1938 - v Británii tenkrát převládl hlas izolacionismu, dovolávající se „národního zájmu“. Premiér Chamberlain odmítl solidaritu s „malou neznámou zemí“ – Československem, tenkrát posledním ostrovem demokracie ve střední Evropě - a domníval se, že tím zachránil mír. Avšak izolacionismus a nacionální sobectví jako vždy měly tragické následky pro Británii i svět.

Generace mých rodičů, která kdysi milovala Británii jako mnozí ve střední a východní Evropě dnes, byla tenkrát britským izolacionismem hluboce zklamána a zraněna.

Zvoní, zvoní zrady zvon,

čí ruce ho rozhoupaly?

Francie sladká, hrdý Albion

a my jsme je milovali!

napsal tenkrát český básník František Halas. Pro mnohé tehdejší britský a francouzský projev nacionálního egoismu znamenal ztrátu důvěry v západní demokracii, mnozí se ze zoufalství přiklonili k sovětskému Rusku. Komunisté dodnes využívají „mnichovskou zradu“ ve své protizápadní a proruské propagandě. Přesto stovky československých a polských letců pak bojovalo a padlo v bitvě o Británii s pevným přesvědčením, že Británie a země střední Evropy mají společnou vlast – Evropu, že musí spolu vytrvat ve dnech dobrých i zlých.

Dnes jako nikdy předtím v dějinách je velký sen nejlepších synů a dcer Evropy, staletá touha po sjednocené Evropě, jen na krok od svého uskutečnění. Dnes je pevná jednota Evropy důležitá jako nikdy předtím.

Dvě temné mocnosti vedou intenzivní propagandistickou válku proti Evropě s cílem oslabit její jednotu a rozvrátit Evropskou unii. Je to nejprve tzv. Islámský stát – „džihadisté“ vědí, že pokud Evropa může čelit terorismu a může řešit problémy, spojené s vlnami uprchlíků, může tak učinit pouze v jednotě, v pevné spolupráci a vzájemné solidaritě.

Dnešní vládcí Ruska se snaží všemi silami oslabit Evropskou unii a uskutečnit imperiální snahy carského i sovětského Ruska o silný vliv v Evropě, o nadvládu nad sousedními zeměmi. Nikoliv náhodou je dnes v čele Ruska někdejší důstojník tajné policie – policie byla od carských dob přes vládu sovětů až po Putinův režim nejmocnější a rozhodující silou v Rusku. Putin podporuje nacionalistické a extrémistické síly po celé Evropě. „Brexit“, který by znamenal začátek konce Velké Británie - neboť izolující se „malá Británie“ by měla nepoměrně menší význam ve světě - , by byla velkým vítězstvím Putinových plánů.

Obracím se na občany Británie z celého srdce s prosbou: nerozhoupejte znovu zvon zrady, nezabíjejte naději generací, staletý velký sen o jednotné Evropě. Rozpad Evropské unie by nepřinesl „suverenitu národů“, nýbrž vzrůst chaosu a nebezpečí vnitřních konfliktů i lokálních válek.

Evropská unie v dnešní podobě má jistě mnoho slabostí a nedostatků. To je však příležitost a výzva k společnému úsilí o její zlepšení a obnovu, nikoliv k zbabělému útěku před naší společnou odpovědností. Občané Británie, prosím, zvolte statečné „ne“ vůči pokušení k zradě Evropy, naší společné vlasti.

Rev. Tomáš Halík PhD, ThD

teolog a sociolog, profesor Karlovy univerzity v Praze